

Krajská nemocnice Liberec, a.s.
Liberec Turnov Frýdlant

CT vyšetření u náhlých příhod břišních: kdy je klíčové a kdy lze vynechat?

LDUM 2025

MUDr.Vratislav BERAN
Chirurgické centrum KNL

MUDr.Pavel Handrk
Centrum zobrazovacích metod KNL
Radiology Dpt.,Dumfries and Galloway
Royal Infirmary, Scotland

CT na chir. urgentním příjmu

Výpočetní tomografie (CT) je často využívána na urgentních příjmech k určení diagnózy. Možnost kvalitního zobrazení prakticky všech orgánů v lidském těle (plíce, parench. orgány, cévy, skelet, **vše najednou**, podání k.l. a její různé načasování zvyšuje možnosti využití). Její univerzálnost a dobrá dostupnost **vede ke zvýšení počtu vyšetření**.
Emerg. Dpt USA v roce 2019 27 CT vyš/ 100 pac. (nárůst proti 18 vyš/ 100 pac. v 2006)
odhadovaná fin. ztráta způsobená nadměrným/ zbytečným skenováním v USA odhadována na 1mld USD/ rok
Radiační zátěž – CT břicha a pánve ekvivalent cca 500 snímků S+P

Diagnostic Typical Equivalent period of Lifetime additional

ČT24

Hlavní události Ukrajina Volby Domáci Svět Regiony Ekonomika

Nadměrná CT vyšetření mo pěti procenty případů rakov varuje studie

ČT24, Václav Podlešák
22. 4. 2025 | Zdroj: ČT24

multiply risks by about 2 for geriatric patients divide risks by about 5

5 QUESTIONS to Ask Your Doctor Before You Get Any Test, Treatment, or Procedure

- 1 Do I really need this test or procedure?** Medical tests help you and your doctor or other health provider decide how to treat a problem. And medical procedures help to actually treat it.
- 2 What are the risks?** Will there be side effects? What are the chances of getting results that aren't accurate? Could that lead to more testing or another procedure?
- 3 Are there simpler, safer options?** Sometimes all you need to do is make lifestyle changes, such as eating healthier food or exercising more.
- 4 What happens if I don't do anything?** Ask if your condition might get worse — or better — if you don't have the test or procedure right away.
- 5 How much does it cost?** Ask if there are less-expensive tests, treatments or procedures, what your insurance may cover, and about generic drugs instead of brand-name drugs.

- **Život ohrožující NPB**

Perforační- jasná klinika+RTG= chir.intervence
suspekce, negativní RTG= CT

Krvácivé - nestabilní pacient- usg- sál
stabilní- CT /s výjimkou GEU/

Zánětlivé- dif. perit. dráždění+negat. AMS- CT nebo sál

Akutní. pankreatitida- usg, CT při nejistotě nebo za 72-96h

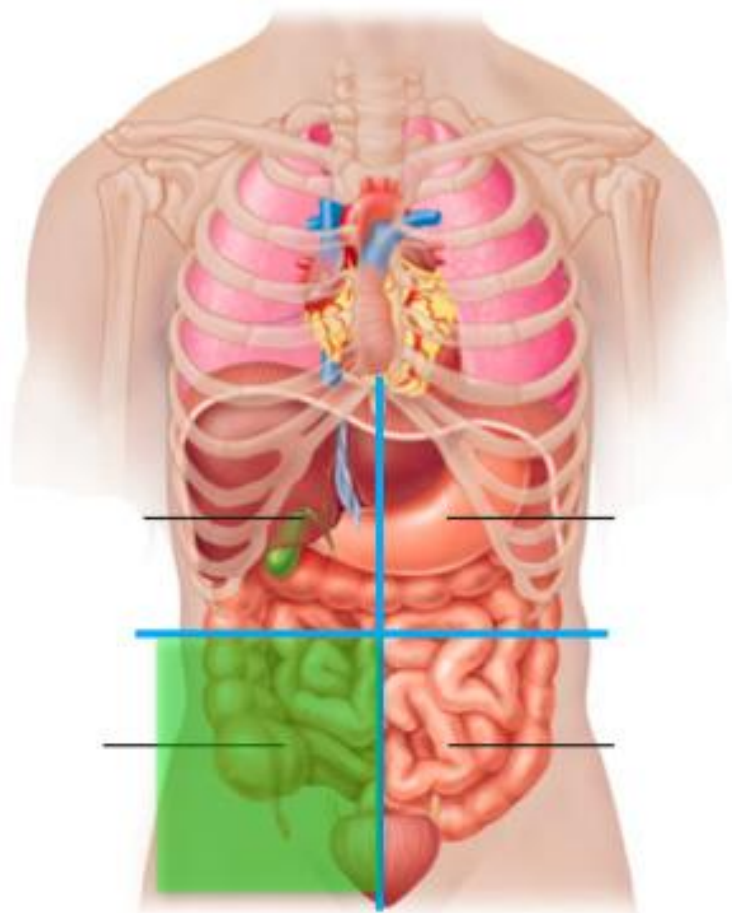
AAA- CT, nestabilní pacient usg - sál

Disekce aorty- CT

Ischemie- CT

Obstrukce- CT

Pooperační či postintervenční komplikace - CT

- Akutní appendicitida
celoživotní pravděpodobnost 8%
bez zobrazení 3.7 vyšší pravděpodobnost
"zbytečné appendektomie"

(USA 19327 pac./ 55 klinik)

UK 20% vs Holandsko 3.2%

(selektivní vs obligatorní zobrazení)

Diagnosing acute appendicitis: surgery or imaging?

AU

van Rossem CC, Bolmers MD, Schreinemacher MH, Bemelman WA, van Geloven AA, Pinkney TD, Bhangu A

SO

Colorectal Dis. 2016;18(12):1129.

- skórovací
systémy

Alvarado score

Appendicitis
inflammatory score

EMNote.org

Appendicitis Inflammatory Response Score

Vomiting		1
Pain in right inferior fossa		1
Rebound tenderness or muscular defense	Light	1
	Medium	2
	Strong	3
Body temperature > 38.5°C (101.3°F)		1
Polymorphonuclear leukocytes	70%-84%	1
	≥ 85%	2
WBC count	10.0-14.9	1
	≥ 15.0	2
CRP concentration	1-4.9 mg/L	1
	≥ 5 mg/L	2
Sum		(0-12)

Sum 0-4 = Low probability. Outpatient follow-up

Sum 5-8 = Indeterminate group. Inhospital active observation

Sum 9-12 = High probability. Surgical exploration is proposed

Nízké skóre- ambulantní režim

Vysoké skóre- jasné známky perit. dráždění,
typická anamnéza = chirurgická intervence

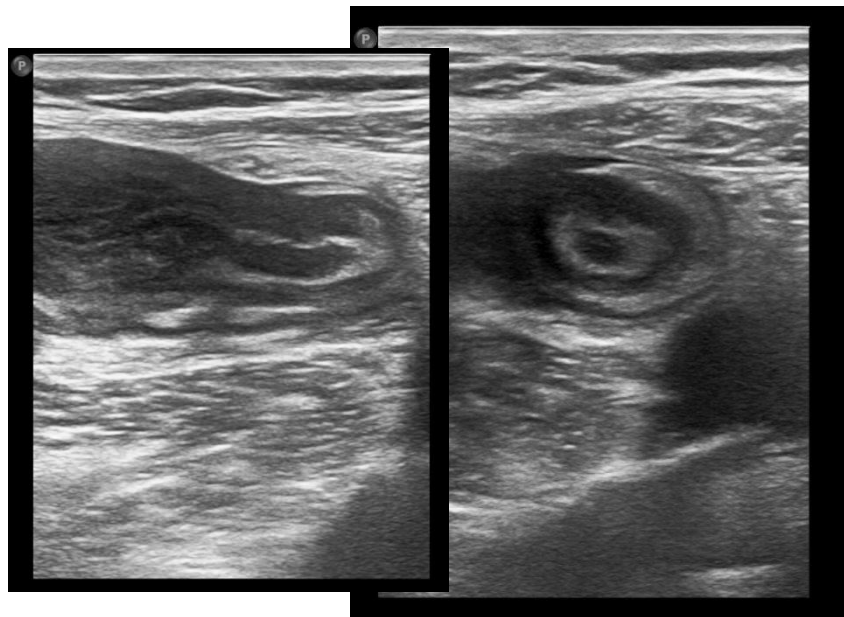
Střední skóre- usg- při nejistotě CT

CAVE: pacienti vyššího věku, fragilní pacienti-při
suspektní klinice či laboratoři spíše CT

Akutní appendicitis

Skóre 5-8 Nekomplikovaná - UZ

- Metoda volby u dětí, mladých lidí a žen ve fertilním věku
- Záleží na zkušenostech vyšetřujícího lékaře
- Rozšíření appendixu na více než 6mm, šíře stěny 3mm)
- Appendikolith, prosak , volná tekutina, absces
- Nutné odlišení od term. ilea

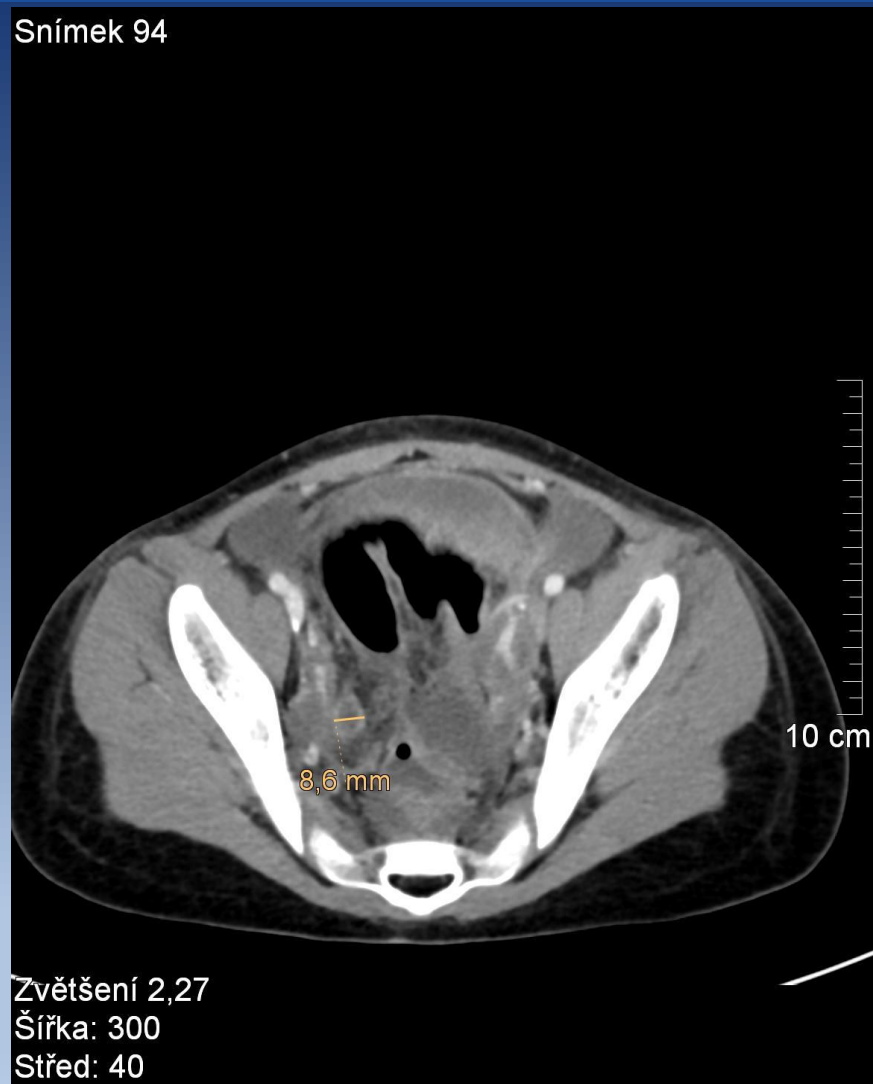
Komplikovaná/ nejasný nálezn na UZ → CT

- Vysoká senzitivita (94-98%) a specifita (97%)
- Umožňuje lépe odlišit alternativní diagnózy a komplikace
- V KNL je prováděno s podáním k.i., bez podání k.i. per os
- Znamky podobné jako na UZ (rozšíření na 8-9mm, zastření tuku, kolekce, bubliny vzduchu ve stěně či periapendikulárně při gangréně)

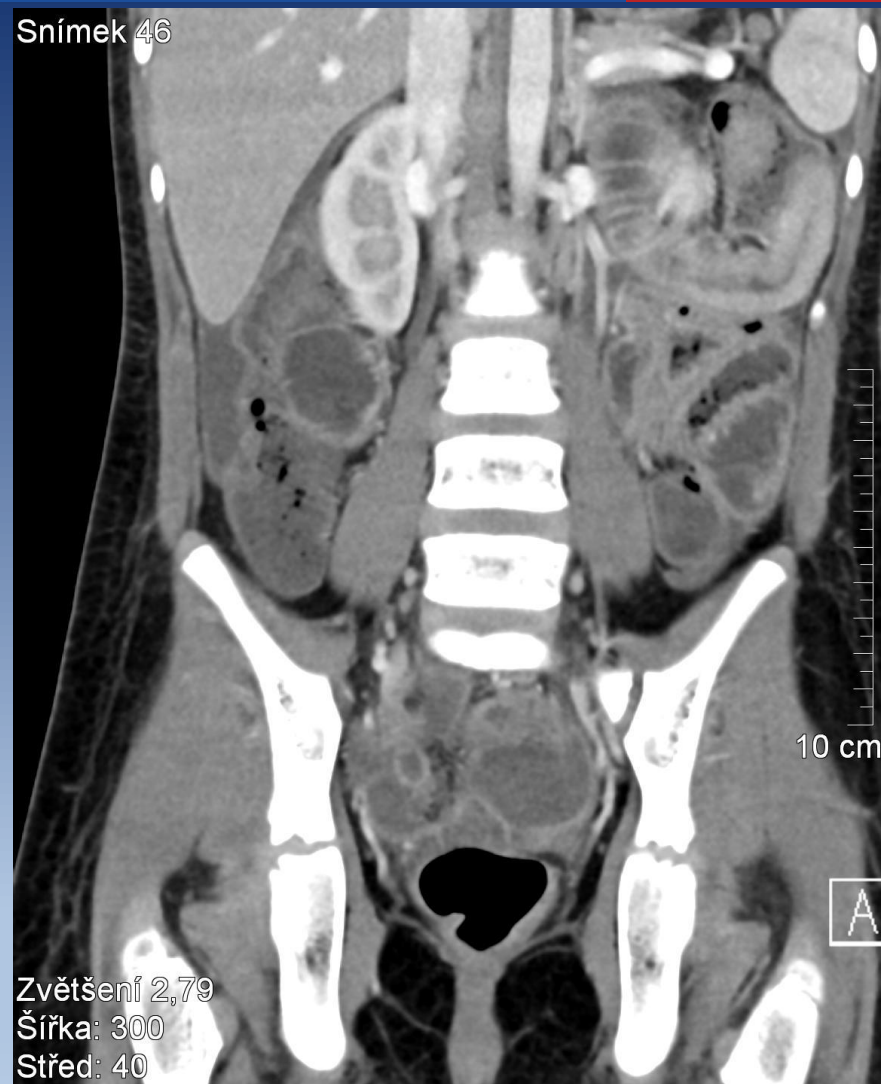

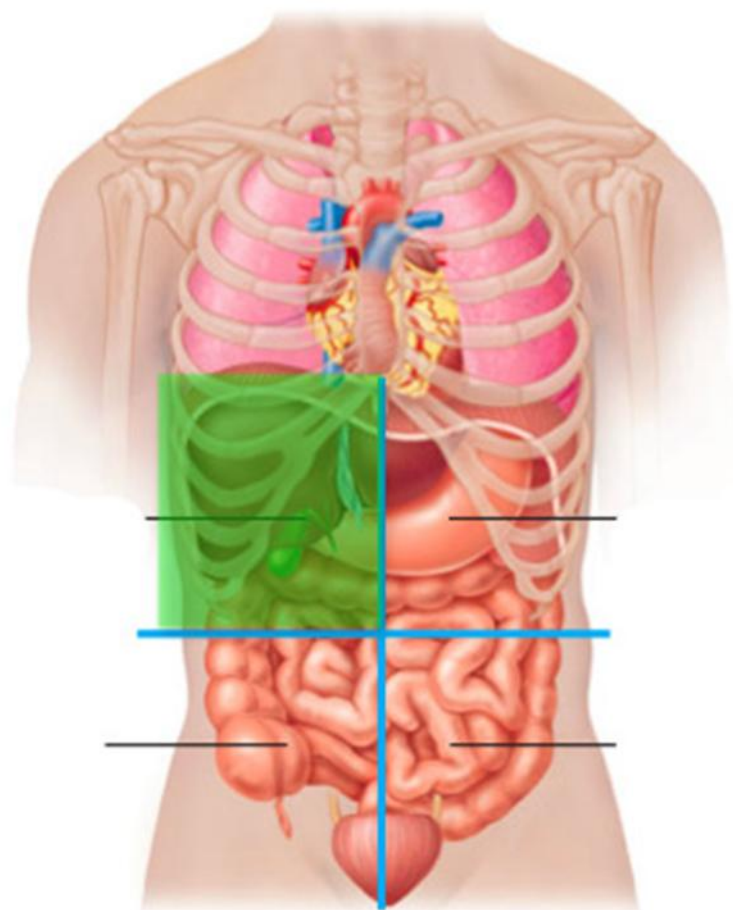

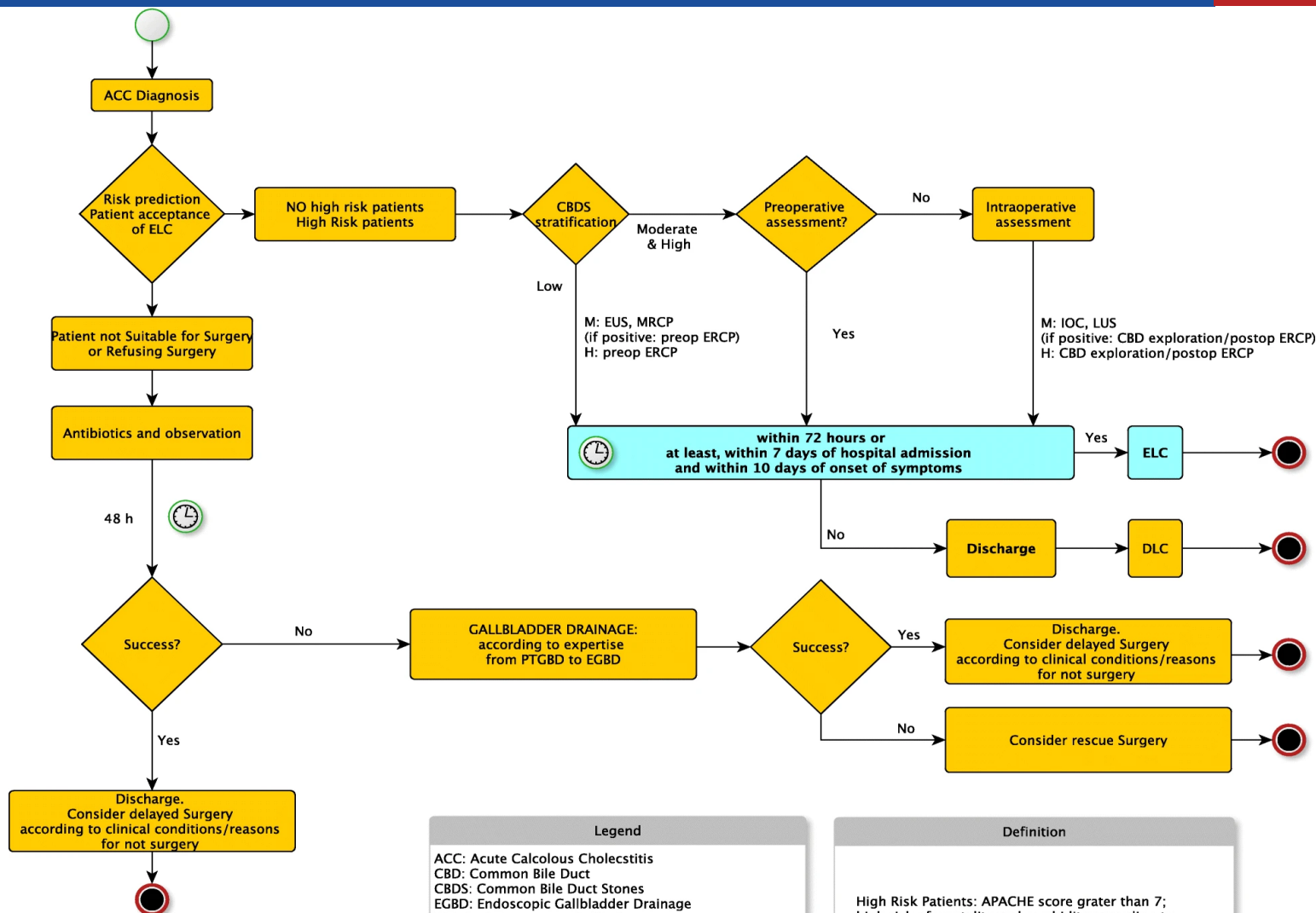
Snímek 94

Snímek 46

Legend
ACC: Acute Calculous Cholecystitis
CBD: Common Bile Duct
CBDS: Common Bile Duct Stones
EGBD: Endoscopic Gallbladder Drainage
ELC: Early Laparoscopic Cholecystectomy
ERCP: Endoscopic Retrograde Cholangiopancreatography
EUS: Endoscopic Ultrasound
DLC: Delayed Laparoscopic Cholecystectomy
IOC: Intraoperative Cholangiography
LUS: Laparoscopic Ultrasound
MRCP: Magnetic Resonance Cholangiopancreatography
PTGBD: Percutaneous Transhepatic Gallbladder Drainage
M: Moderate (risk of CBDS)
H: High (risk of CBDS)

Definition
High Risk Patients: APACHE score greater than 7; high risk of mortality and morbidity according to local use of clinical score and local clinical agreement.
Patients Not Suitable for Surgery: different than "common high risk patients"; according to specific surgeon judgment, patients not fit for surgery due to clinical conditions not classifiable by clinical score.

UZ – senzitivita a specificita diagnózy akutní cholecystitidy 88 %, resp. 80 %

Snímek 2

Abd Gen
C5-1
23Hz
RS

2D
65%
Dyn R 55
P Low
HGen
AS 0/0

Ⓒ
P R
1.6 3.2

TIS0.3 MI 1.1

M3

X3

18cm

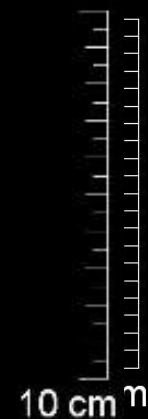
Zvětšení 1,23

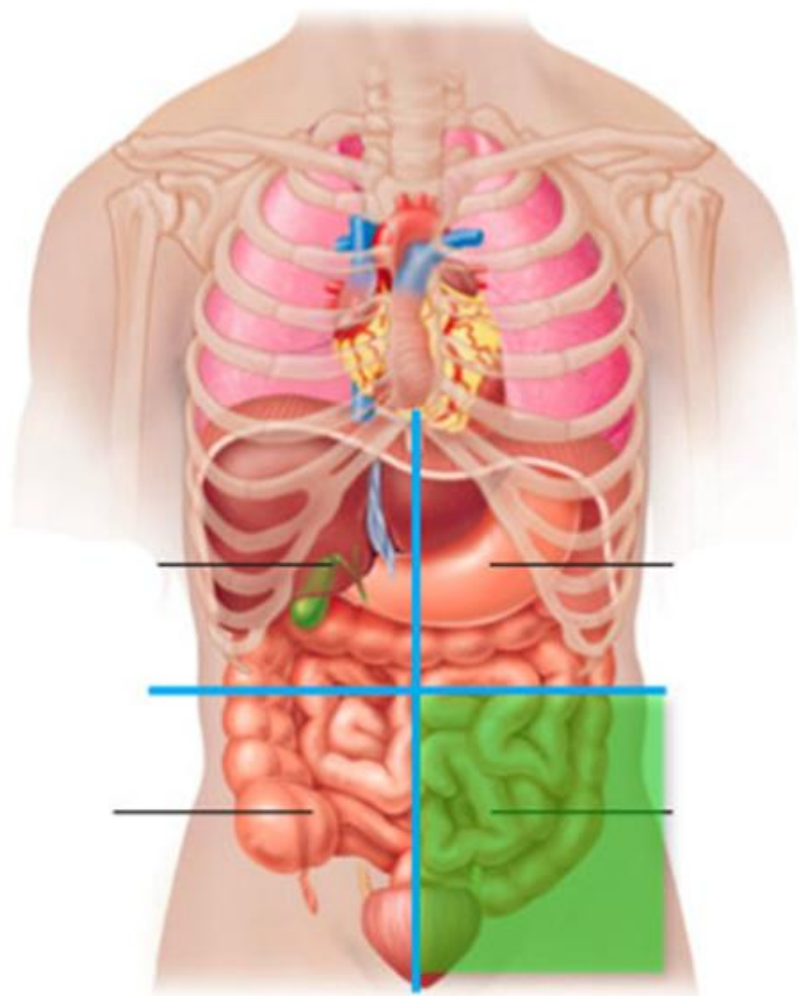
CT- sensitivita a specificita diagnózy akutní cholecystitidy 94 %, resp. 59 %

CT pouze v případě suspekce na komplikaci AC

Snímek 25

Zvětšení 1,46
Šířka: 300
Střed: 60

Akutní divertikulitis

- Komplikace divertikulosy (ve 4% případů)
- Nejčastěji na sigmatu
- Komplikace – perforace, absces, fistulizace, peritonitis

Různé klasifikace (modifikace původní **Hincheyho klasifikace** zohledňující nález na CT)

- **Uncomplicated**
- 0 Diverticula, thickening of the wall, increased density of the pericolic fat
- **Complicated**
- 1A Pericolic air bubbles or small amount of pericolic fluid without abscess (within 5 cm from inflamed bowel segment)
- 1B Abscess ≤ 4 cm
- 2A Abscess > 4 cm
- 2B Distant gas (> 5 cm from inflamed bowel segment)
- 3 Diffuse fluid without distant free gas
- 4 Diffuse fluid with distant free gas

**Diagnostika - US senzitivita 90%, specificita 90%
vs CT senzitivita 95%, specificita 96%**

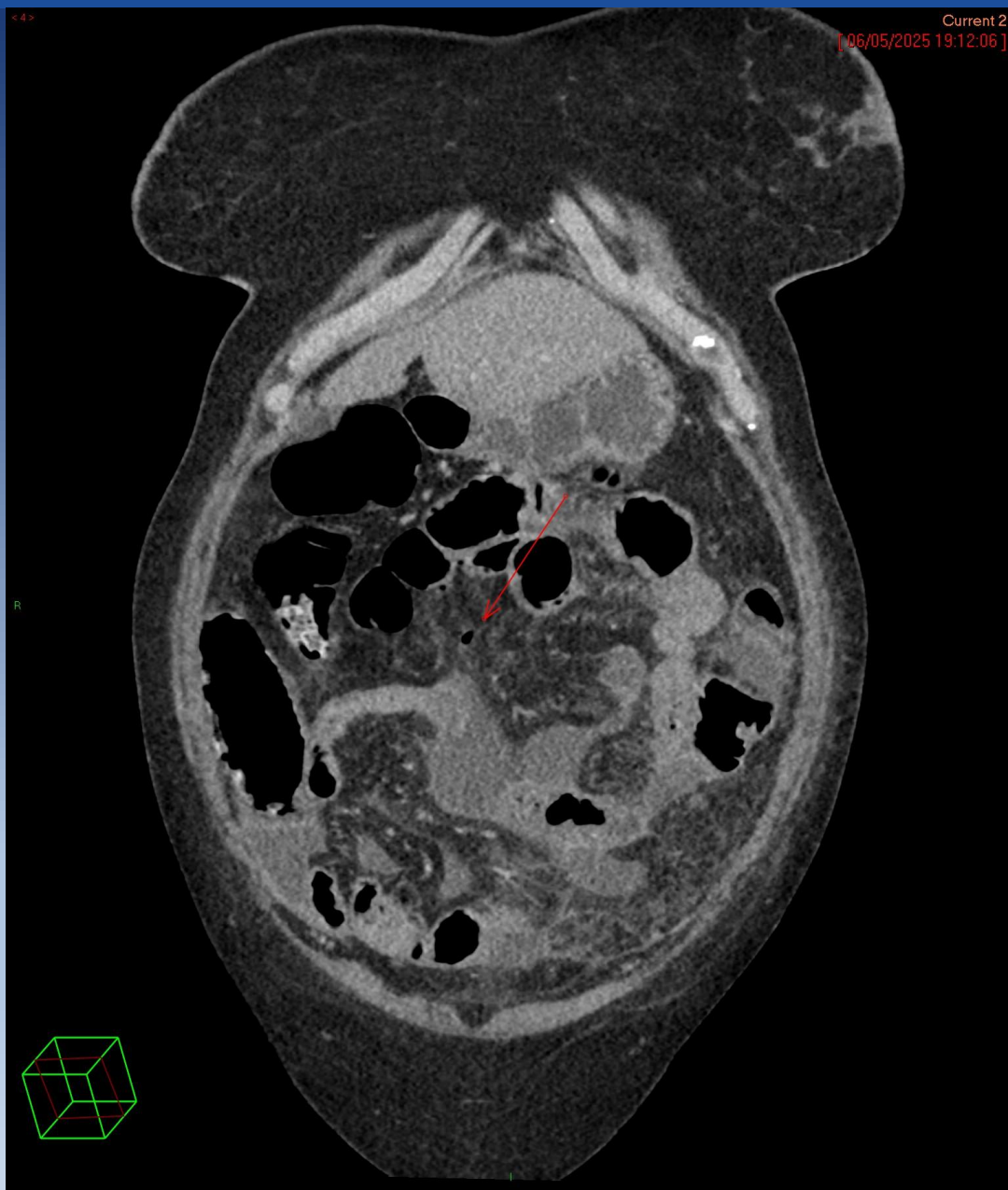
CRP cutoff value of 149.5 mg/l significantly discriminated acute uncomplicated diverticulitis from complicated diverticulitis (specificity 65%, sensitivity 85%) CRP value over 150 mg/l and old age were independent risk factors for acute complicated diverticulitis. Mäkelä JT, Klintrup K, Takala H, Rautio T. The role of C-reactive protein in prediction of the severity of acute diverticulitis in an emergency unit. Scand J Gastroenterol. 2015;50:536–41.

All patients who underwent radiologic-guided percutaneous or surgery had an index CRP > 173 mg/l and Hinchey > Ib Kechagias A, Sofianidis A, Zografos G, Leandros E, Alexakis N, Dervenis C. Index C-reactive protein predicts increased severity in acute sigmoid diverticulitis. Ther Clin Risk Manag. 2018;14:1847–53.

- Nekomplikovaná divertikulitida -anamnéza + klinické vyšetření+ lab + usg
- Komplikovaná divertikulitida + CT
- Nejasný či negativní nálezn na usg při vysoké suspekci - CT

Kazuistika 1

Krusus
NHS DUMFRIES AND GALLOWAY

REQUEST FOR C.T. SCAN

Incomplete cards will be returned

Please indicate the patients transport requirements:

Walking Chair Bed Trolley Ambulance

NHS

PRIVATE

Examination Requested:

CT abdomen / pelvis

History (including notes of previous relevant operations and clinical diagnosis)

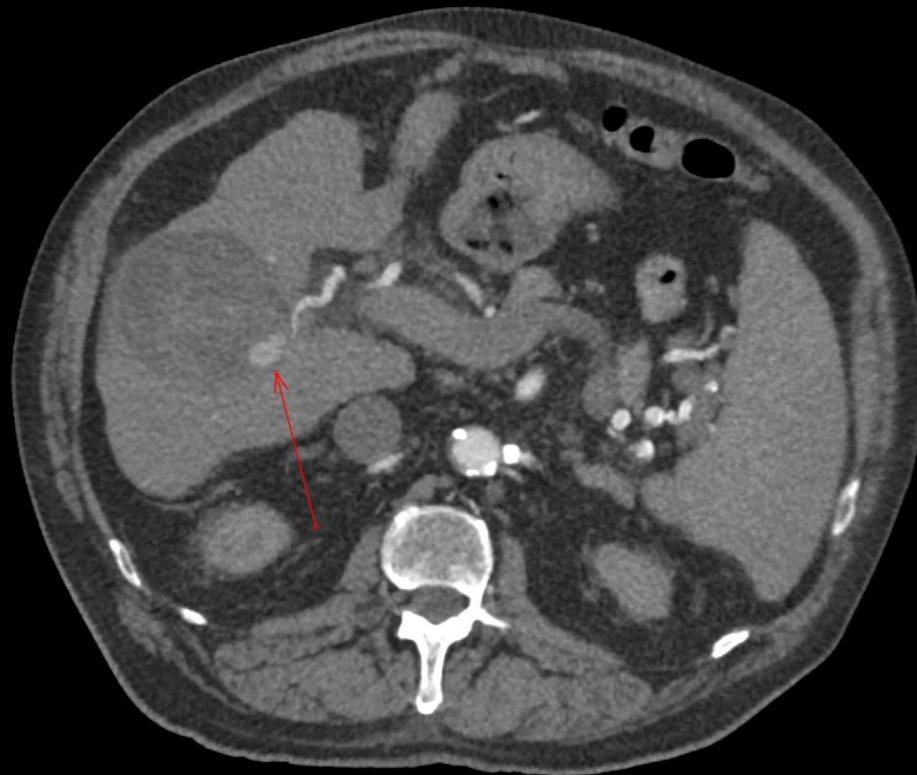
CGFR

76 yr old 33
Sudden onset abdominal
pain / distension / nausea
hx of hernia Tender epigastri

What question should the examination answer?

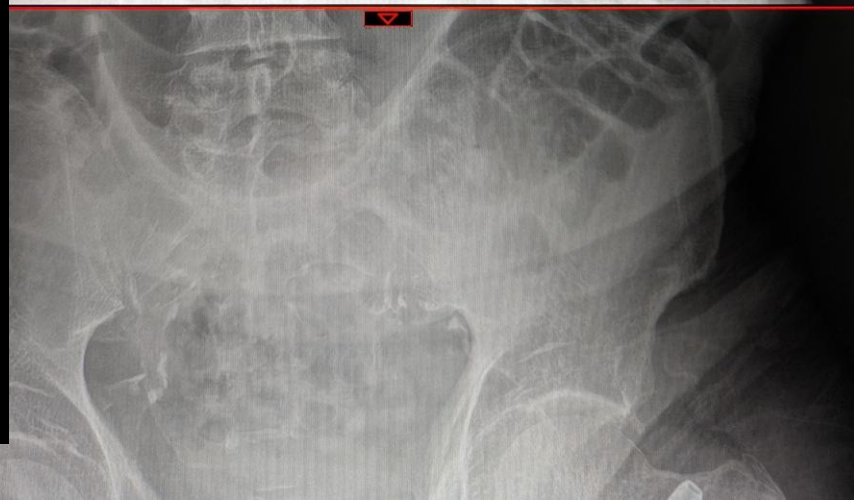
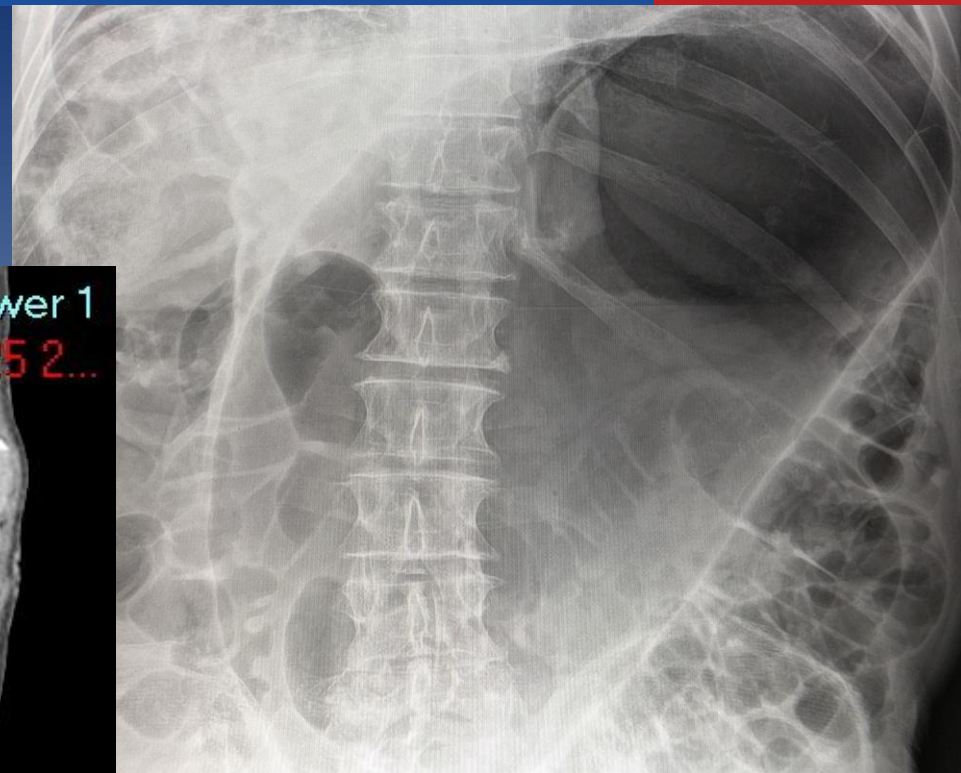
? obstruction / hernia
ISSH

Referrer Details:

Kazuistika 2 – pacient anamn.
po fundoplikaci, náhlá bolest v
epigastriu, pocit na zvracení

Nicméně....

CT ani jiná zobrazovací
metoda
nemá a nemůže nahradit
kvalitní anamnézu,
fyzikální vyšetření,
zkušenosti
ZDRAVÝ ROZUM

